ECLI:LV:AIRT:2017:1031.C07050817.1.S

Lietas arhīva Nr. C-0508-17/3
Lietas Nr.C07050817

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Aizkrauklē 2017. gada 31. oktobrī

Aizkraukles rajona tiesa šāda sastāvā:
tiesnese I. Zālīte,
rakstveida procesā izskatīja civillietu SIA /nosaukums A/maza apmēra prasībā pret SIA /nosaukums B/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

SIA /nosaukums A/ (turpmāk – prasītāja) 2017. gada 24. maijā cēlusi Aizkraukles rajona tiesā maza apmēra prasību pret SIA /nosaukums B/ (turpmāk – atbildētāja) par parāda piedziņu.

Prasītāja norāda, ka 2015. gada 1. novembrī starp atbildētāju un prasītāju tika noslēgts līgums par grāmatvedības pakalpojumiem Nr. 34/2015, saskaņā ar kuru prasītāja sniedza grāmatvedības pakalpojumus atbildētājai ar ikmēneša summu 80 EUR plus likumā noteikts pievienotās vērtības nodoklis 21%, kas ir 16,80 EUR. Saskaņā ar šo līgumu ikmēneša summa sastāda 96,80 EUR. Saskaņā ar līgumu par grāmatvedības pakalpojumiem Nr. 34/2015 tika izrakstīti sekojoši rēķini: Nr. 228 2016. gada 2. septembrī (par grāmatvedības pakalpojumiem 2016. gada augustā) par kopējo summu 96,80 EUR, ar apmaksas termiņu - 2016. gada 10. septembris; Nr. 246 2016. gada 4. oktobrī (par grāmatvedības pakalpojumiem 2016. gada septembrī) par kopējo summu 96,80 EUR, ar apmaksas termiņu - 2016. gada 12. oktobris; Nr. 248 2016. gada 31. oktobrī (par grāmatvedības pakalpojumiem 2016. gada oktobrī) par kopējo summu 96,80 EUR, ar apmaksas termiņu - 2016. gada 8. novembris.

Attiecīgi nesamaksātais galvenais parāds ir 290,40 EUR.

2017. gada 20. martā prasītāja iesniedza tiesā pieteikumu par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā. 2017. gada 8. maijā prasītāja saņēma lēmuma norakstu par to, ka lieta Nr. 3-12/0175 tiek atstāta bez izskatīšanas, jo brīdinājuma izsniegšana atbildētājai nav iespējama - beidzies brīdinājuma glabāšanas termiņš pasta nodaļā.

Saskaņā ar grāmatvedības datiem, līdz 2017. gada 24. maijam atbildētāja nav veikusi pamatparāda apmaksu.

Saskaņā ar līguma par grāmatvedības pakalpojumiem 2.5. punktu, par nesavlaicīgi veiktajiem maksājumiem atbildētāja maksā prasītājai nokavējuma līgumsodu 1% (viens procents) apmērā no nesamaksātās summas par katru apmaksas termiņa nokavējuma dienu: attiecīgi 96,80 EUR x1% - 0,97 EUR. Atbildētāja kavējusi rēķina Nr. 228 apmaksu 256 dienas, attiecīgi līgumsods ir 256 * 0,97=248,32 EUR; rēķina Nr. 246 apmaksu 224 dienas, attiecīgi līgumsods ir 224 * 0,97=217,28 EUR; rēķina Nr. 248 apmaksu 197 dienas, attiecīgi līgumsods ir 197 * 0.97=191,09 EUR. Attiecīgi kopā līgumsoda apmērs par visiem kavētiem rēķiniem ir 656,69 EUR.

Atbildētāja nav izpildījusi saistības līdz prasības sastādīšanas dienai. Prasītāja atsaucoties uz Civillikuma 1717. pantu norādījusi, ka lūdz piedzīt no atbildētājas līgumsodu tikai prasības summas apmērā, kas ir 290,40 EUR.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītāja nevēlas, lai notiku uzklausīšana tiesas sēdē.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1717., 2021. pantiem, Civilprocesa likuma 26. panta otro daļu, 34. panta pirmās daļas 1. punktu, 35. panta pirmās daļas 1.punktu, 41. panta pirmo daļu un 127. panta pirmo daļu.

Rakstveida paskaidrojumi par celto prasību no atbildētājas tiesā nav saņemti.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otrā daļa noteic, ka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskata par nepieciešamu iztiesāt lietu tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

No lietas materiāliem redzams, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmo daļu 2017. gada 2. jūnijā prasītājai un atbildētājai ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, pusēm ir izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim *(lietas 28. lapa)*.

Ar Aizkraukles rajona tiesas tiesneses I. Zālītes 2017. gada 14. augusta lēmumu civillietas izskatīšana noteikta rakstveida procesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu 2017. gada 5. oktobrī pusēm ir paziņots par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā *(lietas 31. lapa)*.

Atbildētājai tiesas dokumenti nosūtīti uz prasības pieteikumā norādīto adresi, kas ir atbildētājas juridiskā adrese, proti, atbildētājai tiesas dokumenti izsniegti saskaņā ar Civilprocesa likuma 56. panta sesto daļu.

Motīvu daļa

Izvērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Civillikuma 1402. pantā noteikts, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma. Atbilstoši Civillikuma 1511. pantam līgums plašākā nozīmē ir ikkatra vairāku personu savstarpēja vienošanās par kādu tiesisku attiecību nodibināšanu, pārgrozīšanu vai izbeigšanu. Savukārt raksturojot šaurākā, šeit pieņemtā nozīmē, līgums ir vairāku personu savstarpējs ar vienošanos pamatots gribas izteikums, kura mērķis ir nodibināt saistību tiesību.

No lietas materiāliem redzams, ka 2015. gada 24. maijā starp prasītāju un atbildētāju noslēgts līgums, ar kuru prasītāja apņēmās veikt grāmatvedības pakalpojumus, tai skaitā, nodrošināt sabiedrības ieņēmumu un izdevumu iegrāmatošanu grāmatvedības reģistros par pārskatu periodiem, saskaņā ar sabiedrības finanšu dokumentiem. Savukārt atbildētāja apņēmās norēķināties ar prasītāju par padarīto darbu termiņos un kārtībā, kāda tā paredzēta līgumā. Saskaņā ar Līguma 2.3. punktu atbildētāja apņēmās maksāt prasītājai 96,80 EUR mēnesī par tekošo mēnesi līdz nākošā mēneša 10. datumam *(lietas 15.-16. lapa)*.

No lietas materiālos esošajiem 2016. gada 2. septembra rēķina Nr. 228, 2016. gada 4. oktobra rēķina Nr. 246 un 2016. gada 31. oktobra rēķina redzams, ka prasītāja aprēķinājusi ikmēneša maksu par sniegtajiem grāmatvedības pakalpojumiem saskaņā ar 2015. gada 1. novembrī noslēgto līgumu par grāmatvedības pakalpojumiem, kas ir 96,80 EUR par katru rēķinu *(lietas17.-19. lapa)*.

Prasītāja 2016. gada 1. decembrī nosūtījusi atbildētājai pretenziju, lūdzot atbildētāju līdz 2016. gada 11. decembrim samaksāt parādu 290,40 EUR apmērā *(lietas 20. lapa)*. Atbildētāja parādu nav samaksājusi.

No lietas materiāliem secināms, ka atbildētāja noslēgto līgumu juridiski nav apstrīdējusi, tātad tas atzīstams par tiesīgi noslēgtu darījumu un kā izriet no prasības pieteikumā norādītā, tad atbildētāja savas līgumā pielīgtās maksājuma saistības līgumā noteiktajā termiņā, kārtībā un apmērā nav pildījusi, kas atbilstoši Civillikuma 1587. pantam uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. Savukārt Civillikuma 1590. pants noteic, ka katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu.

Civilprocesa likuma 96. panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse. Atbildētāja savas procesuālās tiesības iesniegt paskaidrojumus un apstrīdēt prasītājas prasījumu nav izmantojuši. Tāpat atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus, ka savas saistības pret prasītāju būtu izpildījusi un parādu būtu samaksājusi, kā to notiec Civillikuma 1838. panta pirmā daļa, jo tas, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo. Turklāt atbildētāja neapstrīd ne noslēgto līgumu, ne arī faktu, ka atbildētāja saņēmusi grāmatvedības pakalpojumus saskaņā ar pavadzīmēs norādīto. Līdz ar to tiesa secina, ka nesamaksātā parāda summa par trim neapmaksātajiem rēķiniem ir 290,40 EUR apmērā (96,80 EURx3).

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas līgumsodu 290,40 EUR apmērā.

Civillikuma 1716. pants noteic, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā). Civillikuma 1720. panta 2. punkts noteic, ka līgumsodu, kā arī līguma izpildīšanu var prasīt, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā. Saskaņā ar Civillikuma 1717. pantu līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas, taču tam jābūt samērīgam un atbilstošam godīgai darījumu praksei.

Līguma 2.5. punktā puses vienojušās, ka par nesavlaicīgi veiktajiem maksājumiem izpildītājs ir tiesīgs pieprasīt no klienta nokavējuma līgumsodu 1% apmērā no nepārskaitītās summas par katru kavējuma dienu *(lietas 15.-16. lapa)*.

Atbilstoši judikatūrai *(skat., piemēram, LR Augstākās tiesas Senāta 2008 .gada 14. maija spriedumu lietā Nr. SKC-212, 2009. gada 28 .janvāra spriedums lietā Nr. SKC-19, 2009. gada 20. maija spriedumu lietā Nr. SKC-161)* jautājums par līgumsoda taisnīgumu un samērīgumu ar pieļautā pārkāpuma smagumu, kas nav īpaši regulēts Latvijas likumos, izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civilprocesa likuma 5. panta norādīto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem.

Izvērtējot līgumsoda apmēru, tiesa atzīst, ka līgumsoda apmērs noteikts neatbilstoši Civillikuma 1716. panta trešajā daļā noteiktajam, proti, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra. Līdz ar to tiesa samazina līgumsodu līdz likumā noteiktajiem 10 procentiem. Šāds līgumsods būs taisnīgs, samērīgs attiecībā pret kavētajiem maksājumiem, un tas atbilst Civillikuma 1. pantā ietvertajam labas ticības principam. Ņemot vērā minēto, no atbildētājas par labu prasītājai piedzenams līgumsods 29,04 EUR apmērā. Prasītāja atbilstoši Civillikuma 1717. pantam nav norādījusi zaudējumu lielumu, kādi tai būs paredzami no līguma neizpildīšanas, kas nozīmē, ka līgumsoda prasījums virs likumā noteiktajiem 10 procentiem no pamatparāda nav pamatots.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu ir nosakāmas prasītājas tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos 6% gadā no pamatparāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, tiesas izdevumus piespriež proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Prasītāja, ceļot prasību samaksājusi valsts nodevu 87,12 EUR (*lietas 11., 12. lapa*). Tā kā prasība apmierināta daļēji, proti, 319,44 EUR apmērā, no atbildētāja par labu prasītājai piedzenama valsts nodeva 71,14 EUR (15% no apmierinātās prasības summas, bet ne mazāk kā 71,14 EUR). Turklāt no atbildētājas par labu prasītājai piedzenami samaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 EUR (*lietas 13. lapa*).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1} pantu atbildētājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei - desmit dienas no spriedumu spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta „a" apakšpunktu, 35.panta pirmās daļas 1. punktu, 193. pantu, 204.^{1}, 250.^{25} pantu, 250.^{27} pantu, tiesa

nosprieda:

apmierināt prasību daļēji.

Piedzīt no SIA /nosaukums B/reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, par labu SIA /nosaukums A/reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, parādu 290,40 EUR (divi simti deviņdesmit eiro un 40 centi), līgumsodu 29,04 EUR (divdesmit deviņi eiro un 4 centi) un tiesas izdevumus: valsts nodevu 71,14 EUR (septiņdesmit viens eiro un 14 cents) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 EUR (trīs eiro un 30 centi).

Noteikt SIA /nosaukums A/reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no SIA /nosaukums B/reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, likumiskos 6 % (sešus procentus) gadā no neatmaksātā pamatparāda.

Piedzītās summas ieskaitāmas SIA /nosaukums A/reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, AS "Swedbank" norēķinu kontā /konta numurs/.

Noteikt SIA /nosaukums B/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas - 2017. gada 31. oktobra, iesniedzot apelācijas sūdzību Aizkraukles rajona tiesā.

Tiesnese I. Zālīte